Blogi

Digitalisaatiota oivaltamassa Oulussa

Raha ja maksaminen, Talousosaaminen, Historia | 30.04.2018 | Elisa Newby

KIRJOITTAJA

Elisa Newby
Osastopäällikkö

Digitalisaation muutosvoima oli teemana teknologiakaupunkina tunnetun Oulun ja digitalisaatiota hyödyntävien keskuspankkien kärkipaikkaa tavoittelevan Suomen Pankin kohtaamisessa huhtikuussa 2018.

Digitalisaation muutosvoima oli kantavana teemana teknologiakaupunkina tunnetun Oulun ja digitalisaatiota hyödyntävien keskuspankkien kärkipaikkaa tavoittelevan Suomen Pankin kohtaamisessa Oulussa 25.–26.4.2018.

Matkamme tavoitteena oli perehtyä siihen, kuinka digitalisaatio eli tieto- ja viestintätekniikoiden laaja-alainen käyttö muuttaa työntekoa, opiskelua ja monia arkisia palveluita aina yrityksistä oppilaitoksiin.

Vastavuoroisesti halusimme tarjota tapaamillemme oululaisille keskuspankin näkökulman digitalisaatioon. Keskuspankkeja pidetään tavallisesti hiukan konservatiivisina instituutioina ennemmin kuin teknologian airueina. Digitalisaatiolle ei edes keskuspankki ole immuuni, sillä se on jo muuttanut keskuspankkitoimintaa aina rahahuollosta talouskasvun mittaamiseen.

Rahoitusmarkkinoilla digitalisaatio on edennyt harppauksin, kun uudet ketterät toimijat ovat haastaneet perinteisen pankkitoiminnan. Kuluttajalle on tarjolla valtavasti eri maksutapoja. Suomen Pankin digitalisaatio -prosessin vetäjän, johtokunnan varapuheenjohtajan Olli Rehnin järjestämien leikkimielisten pikagalluppien mukaan käteisen käyttö on kadonnutta kansanperinnettä sekä Oulun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan että Oulun ammattikorkeakoulun opiskelijoiden parissa. Käteisen on korvannut kortti tai kännykkä.

Korttimaksaminen on Oulun ammattikorkeakoulun opiskelijoiden suosiossa käteiseen verrattuna

Suomen Pankin viesti maksamisen murroksesta oli ekonomisteille tyypilliseen tapaan "kaksikätinen".

Yhtäältä digitaalinen maksaminen on kätevää, kun "pankki" liikkuu kuluttajan taskussa. Lisäksi rahoitusala voi luoda Suomeen työpaikkoja ja kasvumahdollisuuksia, sillä innovaatiomyönteisenä maana Suomella on edellytykset tulla finanssiteknologian eli FinTechin kärkimaaksi.

Toisaalta vaivattomuus saattaa vauhdittaa kulutuspäätöstä turhankin harkitsemattomaksi, kun setelien loppuminen lompakosta ei enää muistuta kuluttajaa rahan hupenemisesta.

Jälkimmäistestä teemasta keskustelimme Oulun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnassa. Opettajaksi opiskelevat pohtivat parhaita tapoja opettaa lapsille ja nuorille talouslukutaitoa. Keskusteluun osallistuivat opiskelijoiden lisäksi tiedekunnan varadekaani Sari Harmoinen ja muu henkilökunta sekä Olli Rehn, Suomen talouden analyysiin erikoistunut ekonomisti Jarkko Kivistö ja allekirjoittanut.

Olli Rehnin esitys Oulun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnassa

Opettajan hektinen arki oli tullut opiskelijoille jo tutuksi. Tulevat opettajat kaipasivat ennen kaikkea helppokäyttöistä oppimateriaalia talousosaamisen opettamisen tueksi. Valaisevan puheenvuoron käytti pankkialan ammattilainen Kati Pajari, joka oli jäänyt pankista virkavapaalle perehtyäkseen talousosaamisen pedagogiikkaan. Kati kertoi vievänsä alakoulun 2. luokan oppilaita lähikauppaan, jossa oppilaat vertailevat samantyyppisten tuotteiden hintoja ja tutustuvat eri maksutapoihin.

Digitalisaatio on kehdosta hautaan ulottuva muutosvoima. Kirjaimellisesti. OuluHealthLabissa, Oulun yliopistollisen keskussairaalan yhteydessä toimivassa terveystekonologian testilaboratoriossa, tutustuimme esimerkiksi keskoskaappiin laitettavaan anturiin, joka tunnistaa vastasyntyneen kivun. Se oli vain yksi kallisarvoinen esimerkki koneoppimista hyödyntävistä laitteesta, joita verkoston johtaja Noora Jansson ja testausjohtaja Timo Alalääkkölä meille esittelivät. He kertoivat myös OuluHealthLabin ympärille kehittyneestä ekosysteemistä, joka tarjoaa terveysteknologia-alan yrityksille mahdollisuuden tuotekehitykseen sairaalan yhteydessä. Julkinen sektori voi puolestaan hyödyntää parhaita tuotteita suunnitteilla olevassa uudessa Oulun yliopistollissa keskussairaalassa, josta meille kertoi Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin johtaja Ilkka Luoma.

Testausjohtaja Timo Alalääkkölä esittelee keskoskaappia OuluHealthLabissa

Vierailun avoin yleisötilaisuus täytti monipuolista koulutusta tarjoavan Oulun ammattikorkeakoulun auditorion. Olli Rehnin mukaan Suomella on hyvät eväät, joilla ruokkia rahoitusalan murrosta. Samalla kuitenkin kehittyvät maat kuten Kiina haastavat Euroopan ja Amerikan digiratkaisujen kaupallistamisessa. Maailman suurimman kauppamahdin Kiinan merkitys Suomelle kasvaa vuodesta toiseen. Tavarakaupan lisäksi turismi on kasvanut siellä, missä avokätisinä rahankäyttäjinä tunnetut kiinalaiset matkailijat voivat maksaa ostoksensa ja palvelunsa tutuilla maksutavoilla kuten Alipaylla.

Kansainvälinen talouskehitys ja ennen kaikkea Kiinan näkymät kiinnostivat oululaisia. Paljasjalkaisella oululaisella ja Kiinan tutkimukseen erikoistuneella ekonomistillamme Riikka Nuutilaisella pitikin kiirettä vastata opiskelijoiden sekä Oulun ammattikorkeakoulussa että Oulun Lyseossa esittämiin kiperiin kysymyksiin Kiinan talouskasvusta ja maan velkaantumisen riskeistä.

Iltapäivällä siirryimme tulevaisuuden haasteista historian ja kansallisen murhenäytelmän 1918 pohdintaan Oulun suomalaisella klubilla. Suomen Pankki oli punainen talvella 1918 ja siitä tuli keskeinen väline punaisen Suomen rahoituksessa. Samalla Vaasaan siirtynyt senaatti joutui kehittämään sodan aikana erilaisia poikkeuksellisiakin ratkaisuja korvatakseen Suomen Pankin

menetyksen.

Mielenkiintoisen matkapäivän viimeisestä ohjelmanumerosta vastasi Oulun kaupunki kauniissa kaupungintalossaan. Kaupunginjohtaja Päivi Laajala esitteli meille Oulun kaupungin lähivuosien kasvu- ja kehityssuunnitelmia aina EU:n kulttuuripääkaupunkihakemuksesta rakennushankkeisiin. Digitalisaatio on vahvasti läsnä niissä kaikissa. Lisäksi saimme tutustua luonnosta ammentavaan oululaiseen ruokakulttuuriin.

Huhtikuinen matka Ouluun oli sarjassaan ensimmäinen Suomen Pankin johtokunnan jäsenen ja asiantuntijaryhmän maakuntamatka, joiden tarkoituksena on laajentaa suomenpankkilaisten vuorovaikustusta perinteisten pääkaupunkiseudulle keskittyvien ekonomistipiirien ulkopuolelle. Onhan Suomen Pankilla on kaksi roolia: olemme kaikkien suomalaisten keskuspankki samalla kun olemme eurojärjestelmän perustajajäsen.

Kuten kasvatustieteiden tiedekunnassa käymämme keskustelu vahvisti, koetaan talousasiat usein etäisiksi ja abstrakteiksi. Toivottavasti pystyimme esityksissä ja keskusteluissa valoittamaan niitä hiukan. Lisäksi tarkoituksenamme oli tehdä Suomen Pankkia ja sen toimintaa oululaisille tutummaksi. Suomen Pankki palvelee kaikkien suomalaisten hyvinvointia parhaiten vakautta rakentamalla – oli kyseessä sitten hintavakaus, kestävä talouskehitys tai rahoitusmarkkinat.

Lopuksi haluamme lämpimästi kiittää kaikkia OuluHealthLabissa, Oulun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnassa, Oulun ammattikorkeakoulussa, turuilla ja toireilla, kaupungintalossa sekä Suomen Pankin Oulun konttorissa tapaamiamme oululaisia ajastanne, vieraanvaraisuudestanne ja mielenkiintoisista keskusteluista.

Lappeenranta ja Rauma – täältä tullaan!

Asiasanat

1918, historia, maksaminen, talousosaaminen